

Milí bratři, milé sestry,

40 dní půstu si Ježíš nevybral náhodně. Samozřejmě dobře věděl, že Izrael strávil celých 40 let na poušti. Právě na poušti prošli Izraelci mnohými zkouškami. Zkoušeli se spoléhat na Hospodina, důvěřovat jen jemu a poslouchat jeho slovo. Učili se milovat více Hospodina, Dárce svobody a nového života, než jeho dobré dary, jídlo a pití. A nakonec neobstáli. Často si stěžovali, spílali Mojžíšovi i Hospodinu, že nemají co jíst (Ex 32). Dokonce se od svého Zachránce odvrátili, postavili si zlaté tele – to byl jejich bůh. (Ex 32) A přestože je nakonec Hospodin chtěl ze své milosti uvést do zaslíbené země, kde mohli spočinout, oni měli strach a chtěli zůstat na poušti. (Nu 13-14) A tak tam zůstali – celých 40 let, dokud neumřel poslední z těch, kteří byli zázračně vyvedeni z Egypta. Proto jejich synům na sklonku svého života Mojžíš říká: *Připomínej si celou tu cestu, kterou tě Hospodin, tvůj Bůh, vodil po čtyřicet let na poušti, aby tě pokořil a vyzkoušel a poznal, co je v tvém srdci, zda budeš dbát na jeho přikázání, či nikoli. Pokořoval tě a nechal tě hladovět, potom ti dával jíst manu, kterou jsi neznal a kterou neznali ani tvoji otcové. Tak ti dával poznat, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk žije vším, co vychází z Hospodinových úst.* (Dt 8:2-3) Izrael tedy na poušti neobstál. Ale Ježíš obstál! Prokázal, že je tím pravým Božím Synem, pro kterého je důvěra v Hospodina a poslušnost Hospodina na prvním místě.

V postním období se i my můžeme a máme postit – tak jako Ježíš, náš Pán, tehdy na poušti. Postit se... Ale od čeho vlastně? Od čeho se máme postit? Co si máme odříct? Co si máme držet od těla? Dnešní Boží slovo nás nabádá, abychom se postili hned od tří věcí: od jídla, od Zlého a od nás samotných.

Takže zaprvé: **Je třeba se postit od jídla.** Návodů k takovému půstu spousta. Někdo se postí více dnů – tak, že nejí žádné jídlo, pije jen vodu. Někdo jiný se postí od jídla 24 hodin - od západu slunce do západu slunce příští den. Někdo se zase na nějaký čas zdrží konzumace masa. To klidně pro začátek stačí. Anebo jsou lidé, kteří si odřeknou 40 dní sladkosti, nebo alkohol. To také dá zabrat.

Dnes je půst v módě. A lidé jej drží především kvůli štíhlé linii, nebo kvůli nemocem, nebo kvůli „duchovnímu růstu“ – ať už tím myslí cokoli, anebo nakonec kvůli tomu, aby na druhé udělali dojem. Motivy k půstu jsou tedy pro nás, křesťany, důležité. Klíčové otázky zní: *Proč se vlastně chci postit? Kvůli čemu? Co od toho očekávám?*

Už Ježíš varuje před půstem, který lidé drží ze špatných důvodů: *A když se postíte, netvařte se utrápeně jako pokrytci; ti zanedbávají svůj vzhled, aby lidem ukazovali, že se postí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když se postíš, potři svou hlavu olejem a tvář svou umyj, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.* (Mt 6:16-18) A on sám se postí od jídla v pustině. Nikdo tam s ním není, aby ho mohl chválit pro jeho statečnost a oddanost Bohu. A už vůbec nedeří půst kvůli tomu, aby shodil nějaké to kilo... Ježíš si odepřel jídlo kvůli svému nebeskému Otci.

A to by měla být i naše motivace. Měli bychom se čas od času zříct Božích dobrých darů, kterými nás nebeský Otec zahrnuje – kvůli tomu, abychom byli blíž samotnému Dárci. My jsme zvyklí se modlit před jídlem, děkovat Bohu za jeho dary, kterými nás sytí a udržuje při životě. Ale v den, kdy se postíme od jídla, nemusíme vnímat Boha díky jeho pozemským darům, díky jídlu. Máme čas a možnost vnímat jej nezprostředkovaně. V čase půstu přicházíme přímo k Bohu, žádnou oklikou přes jeho dobré dary. A právě tehdy si více než kdy jindy uvědomíme, že nejsme na živu díky jídlu, ale přímo díky Bohu. A neděkujeme mu za dary, které nám dává, ale přímo za něj samotného, v Duchu svatém blízkého.

Křesťané se tedy postí od jídla proto, aby mohli v plnosti užívat Boží přítomnosti. Aby si mohli pochutnat přímo na Bohu, na jeho blízkosti - a ne jen na jeho dobrých darech.

Ale na druhou stranu: Půst je také časem zkoušek. Člověk je oslabený, vykořeněný, není ve své kůži, je nervózní, má hlad, není mu často dobře. (Z toho důvodu si Satan počkal 40 dní, až Ježíš bude oslabený – ovšem u něj mu to nebylo nic platné...) A právě v takových chvílích je člověk více než kdy jindy náchylný k pokušení ke zlým věcem. Minimálně k tomu, aby ukončil své předsevzetí k půstu. Půst je tedy časem, kdy se ukazuje, co jsme ve skutečnosti zač, jak na tom před Bohem ve skutečnosti jsme. Vezměte hodnému dítěti z rukou jeho oblíbenou hračku a promění se v křiklouna. A stejně tak dospělému člověku stačí, když se na čas nemůže vydávat na své pravidelné průzkumy ledničky... A tak možná právě v čase půstu zjistíme, že jsme větší hříšníci, než jsme si ve skutečnosti mysleli. Ale i to je potřeba!

A samozřejmě se nepostíme od jídla kvůli tomu, abychom se Bohu zavděčili. Vždyť to nejde! Zachránění jsme milostí Ježíše Krista. Žádným našim skutkem se Bohu nezavděčíme. Půstem tedy také ne. Proto se postíme z radosti nad jeho láskou v Kristu, na kříži dokonanou. Abychom našemu milovanému Zachránci byli co nejlíže.

Ale všimněte si dobře, milí bratři a milé sestry: půst od jídla se nachází v našem oddílu jen v jednom jediném verši. O tento druh půstu, o zdržení se jídla, tu jde nakonec úplně nejméně. Je to důležité v životě křesťana – ale není to všechno! Aby půst byl dokonalý, je třeba se postit ještě od dalších věcí, než jen od jídla!

Tedy za druhé: **křesťan se má postit od zlých a špatných věcí**, od zla samého. Výstižně to říká apoštol Pavel: *Všecko zkoumejte, dobrého se držte; zlého se chraňte v každé podobě.* (1Te 5:21-22) A to v konečném důsledku znamená: postit se od původce veškerého zla – od ďábla, od Satana! Každý věřící si ho má držet od těla, postit se od něj a od činů, které s ním souvisí. *Bud'te strážliví! Bud'te bdělí!* – říká apoštol Petr -*Váš protivník, ďábel, obchází jako 'lev řvoucí' a hledá, koho by pohltil. Vzepřete se mu, zakotveni ve víře, a pamatujte, že vaši bratři všude ve světě procházejí týmž utrpením jako vy.* (1Pt 5:8n) To činí sám Ježíš. V našem dnešním oddíle na samém konci, při třetím pokušení. Satan vezme Ježíše na velmi vysokou horu a nabízí mu všechna království světa. *To všechno můžeš, Ježíši, mít. Můžeš vládnout celému světu. Hned teď! Bez bolesti. Bez utrpení. Jen jednu věc po tobě chci: Aby ses mi poklonil, abys mi vzdal čest a chválu, která náleží tvému Otci.*

Satan nelže. On má v rukou tento svět. To Písmo potvrzuje. Třeba Pavel: *Bůh tohoto světa oslepil jejich nevěřící mysl, aby jim nevěřelo světlo evangelia slávy Kristovy, slávy toho, který je obrazem Božím.* (2K 4:4) Nebo Jan: *Víme, že jsme z Boha, kdežto celý svět je pod mocí Zlého.* (1J 5:19) A dokonce sám Ježíš – v Janově evangeliu: *Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven.* (J 12:31) A jinde: *Soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen.* (J 16:11) Satan má v rukou veškerou moc – přestože je vládcem odsouzeným k zániku, vládcem, kterého přemohl ukřižovaný Kristus. Zatím ďáblůvu vládu nad světem Bůh trpí... Ale: Všeho do času! Jeho vláda nebude trvat věčně. Jak nás ujišťuje apoštol: *Bůh pokoje brzo srazí satana pod vaše nohy.* (Ř 16:20)

Ježíš se však od ďáblůvy úlisné nabídky postí. Drží si Satana pěkně od těla. Nechce s ním mít cokoli společného, tím méně se mu touží klanět. A nejen že nepřijímá jeho nabídku. Dokonce ho odhání: *Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: 'Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.'*

Tato satanská pokušení budou na Ježíše doléhat i po čas jeho veřejného vystupování. Když například vysvětluje svým učedníkům, že podle Písma Mesiáš musí trpět... A Ježíš je Mesiáš, proto právě on – z Boží vůle - bude trpět, místo aby se silou zmocnil své vlády... Jeho prominentní učedník, Petr, *si ho vzal stranou a začal ho kárat: "Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!" Ale on se obrátil a řekl Petrovi: "Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!"* (Mt 16:22-23) Nazývá Petra „satanem“, pokušitelem, protože se ho snaží odvést z cesty poslušnosti, z cesty utrpení.

A nakonec ještě v Getsemanské zahradě, při Ježíšově zatčení... *Jeden z těch, kdo byli s ním, sáhl po meči, napadl veleknězova sluhu a ut'al mu ucho. Ježíš mu řekl: "Vrať svůj meč na jeho místo; všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou. Či myslíš, že bych nemohl poprosit svého Otce, a poslal by mi ihned víc než dvanáct legií andělů? Ale jak by se potom splnila Písma, že to tak musí být?"* (Mt 26:51-54)

A všimněte si už teď, milí bratři a milé sestry: Ježíš proti Satanovi a jeho lákavým nabídkám bojuje Písmem. Božím slovem! Ten, který má *slova věčného života* (J 6:68), sám poslouchá Boží slovo, sám se drží pevně Písma – a vítězí tak nad Zlým.

A tak i my se máme postit od Zlého – po vzoru našeho Pána Ježíše Krista a v důvěře, že on sám nám v tomto celoživotním půstu bude pomáhat. A to se nám bude dařit jen tehdy, když budeme znát Boží slovo (tak jako ho znal i Ježíš), a když budeme poslušní vůči Božímu slovu (tak jako jej poslouchal i Ježíš). To je strategie duchovního boje, milí bratři a milé sestry: znát Boží slovo a poslušně žít podle Božího slova. To je naše nejlepší zbraň proti Zlému: Písmo, *meč Duchu svatého* (Ef 6:17)! Ani Ježíš jím nepohrdl – a my jsme velmi naivní, pokud si myslíme, že se bez této zbraně v životě obejdeme.

A za třetí: **každý křesťan se má postit od sebe sama.** Milí bratři, milé sestry, jistě máme v životě i dobré cíle, dobré plány, dobré úmysly – víme, jak naložit s naším vlastním životem, s časem nám svěřeným. Ale tyto plány se mnohdy týkají jen nás samotných...

A my se pak čas od času musíme postit sami od sebe: zdržet se nás samotných, toho, o co nám v životě jde, co máme rádi. Třeba filipské křesťany Pavel nabádá: *V ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.* (Fp 2:3-4)

Přesně toho se týkají první dvě Ježíšova pokušení. Ježíš se v nich postí od sebe sama. První pokušení se týká jídla. Ježíš je vyhladovělý. 40 dní nic nejedl. A ďábel ho vyzývá, aby z těch kamenů, které má kolem sebe, učinil chleby. Aby se najedl. Aby sám sebe nasýtil. Pozor: ďábel Ježíše neprovokuje k tomu, aby si vyzkoušel, zda opravdu je, nebo zda není Boží Syn. Neříká Pánu Ježíši: *Jsi-li opravdu Boží Syn...* Ale: *Protože jsi Boží Syn, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.*

Tedy ne: *Dokaž, že jsi Božím Synem...* Ale: *Ty jsi Boží Syn - tak tuto moc Božího Syna užívej k vlastnímu prospěchu. Nakrm především sebe sama.* Ale Ježíš se raději bude sytit Božím slovem, než aby sebe sama zázračně nakrmil. A až přijde čas, několikrát nasytí mnohé zástupy. Tam se v plnosti prokáže jako Boží Syn – když nakrmí hladové krky. Užije své moci Božího Syna – ale ve prospěch druhých lidí a ve shodě s Boží vůlí. A nakonec celému světu daruje sebe sama jako *chléb věčného života* (J 6:35). A také dnes nás bude duchovně sytit sebou samým - při večeři Páně. Nic z toho by nebylo, kdyby tehdy poslechl ďábla a sytil především sebe sama.

A přejděme k tomu prostřednímu pokušení. Ani tam nejde o to, aby si Ježíš osvědčil, že skutečně je Boží Syn. To je přece jasné. Otec mu to sdělil při jeho křtu v Jordánu. A ani ďábel to nezpochybňuje. Nejde tedy ani v tomto případě o to, zda Ježíš má moc Božího Syna. On tuto moc má. Ale jde o to: jak ji bude užívat – zda ve svůj prospěch, nebo ve prospěch druhých, ve prospěch světa.

Ďábel tedy pokouší Ježíše takto: *Protože jsi Boží Syn, Ježíši, Otec tě rád poslechne na slovo. Vždyť koho jiného by měl poslouchat, než tebe. Dokonce ti to slíbil v Písmu - i já to místo znám - Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen... Skoč dolů z vršku tohoto svatého chrámu a Otec tě zachrání. Proč by to neudělal? Vždyť ty jsi jeho Syn! Ať uděláš cokoli, on bude stát za tebou, vždyť tě má rád.*

Ale ani tomu Ježíš nepodleh. Kvůli sobě - a navíc zbytečně - nebude o nic Hospodina žádat. *'Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.* A nepodleh tomuto satanskému pokušení ani na kříži. Tehdy mu jeho nepřátelé spílali a vysmívali se mu: *Když chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej znovu postavit, zachraň sám sebe; jsi-li Syn Boží, sestup z kříže!" Podobně se mu posmívali i velekněží spolu se zákoníky a staršími. Říkali: Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Je král izraelský - ať nyní sestoupí s kříže a uvěříme v něho!* (Mt 27:40-42)

Ne, Ježíš nepožádá Otce o svou záchranu. Aby zachránil druhé, nesmí zachránit sebe. Ježíš je poslušný až na smrt – z lásky k druhým lidem. Z lásky k hříšnému světu. Právě v tom se prokázal jako pravý Boží Syn.

I my se tedy smíme postit od toho, co bychom sami chtěli, od toho, co si myslíme, že je právě pro nás samotné nejlepší, od plánů, které samy o sobě nemusejí být špatné, ale týkají se jen našeho dobra – a ne dobra druhých lidí. A ten čas a tu sílu, kterou takovým postem ušetříme, věnujme druhým lidem.

Milí bratři, milé sestry, zvláště v postním období buďme zde jeden pro druhého, pomáhejme si, modleme se jeden za druhého, žijme jeden pro druhého. A kdo ví? Třeba si z toho pomalu vypěstujeme životní návyk, který po uplynutí postního období už nebudeme chtít opustit.

Modlitba po kázání: Hospodine, Pane náš, po vzoru tvého Syna Ježíše se i my chceme sytit přímo tvou přítomností v Duchu svatém a tvým Slovem. Dej nás odvahu k tomu, abychom se na čas postili od jídla, ale také abychom si nepřipouštěli k tělu Zlého a uměli čas od času zapřít sami sebe kvůli našim bližním. Amen.